

3. Tretja kop: tretjača. Navadni gospodarji gorisko delo s prekajno skončajo, ker jim zmanjka že evenka, pa tudi ne utegnejo zaradi drugih opravil na njivah, žetve in košnje na travnikih. Tudi na sejme je treba hoditi. Vse prepustijo viničarici, ki si po gorici nasadi fižole, graha, ogreba krompir. Posestnik pa do trgatve ne pride več gledat. Ti pa ne bodi tako zanikarni! Pogledaj večkrat v gorico; in ako premoreš, opravi se tudi tretjo kop. Tretjačiti je ondi dobro, kjer je vinograd položen, zemlja ilovna, trava pa gosta in velika, katere pa za krmo ne potrebuješ. Vzami si čas, daruj nekatere novčiče; pretretjači vso gorico, dober uspeh boš kmalo zapazil.

Ako pa tretje kopi nečeš ali ne utegneš opraviti, vendar ti svetujem: ključke, mladenče iz trave opleti, da jih ne zaduši, ali pa okopati; vendar ne preblizu trsa, da zgornjih korenin ne potrgaš. Mladi trs bi se ti posušil, kar smo že mnogokrat videli, obžalovali pa prepozno.

4. Štrta kop, praha. Sleherni kmet vé, koliko da praha njivi hasne. Jesenska praha je gnoj za polje, tako tudi za gorice. Vendar le ondi smemo prašiti gorico, kjer ni strmo; drugače navadno sneg vso zemljo v grabo potisne. Pri tem delu kolje postavi, da se privezani trs ne zlomi; mladenče pokopaj, in trsje v gnjači ali nižavi visoko ogrni, da ti čez zimo ne pozebe.

**Društvo „Kmetovalec“** v Gotovljah ima v nedeljo, dne 19. maja t. l. ob  $\frac{1}{2}$  uri popoldne redni veliki občni zbor v prostorih gosp. Ivan Kopriva. V s p o r e d. 1. Pozdrav. 2. Govor potovalnega učitelja gosp. Iv. Bele-ta o potrebi in koristi nasajanja vinogradov z amerškimi trtami. 3. Splošna vprašanja in odgovori o kmetijstvu. 4. Govor gosp. Iv. Kač-a o umnem gospodarstvu. 5. Društveno poročilo. 6. Vpisovanje udov, oziroma vplačevanje letnine. 7. Volitev novega odbora. 8. Prosti nasveti in slučajnosti. V razvedrilo petje in deklamacije. Iz tega je razvidno, da bode mnogo poduka in prijetne zabave; zato je k prav mnogobrojni udeležbi najprijazneje vabi odbor.

**Žitne cene v Mariboru** od 5. do 11. maja. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 70 kr., rž 4 fl. 80 kr., ječmen 4 fl. 80 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koroza 5 fl. 60 kr., proso 4 fl. 60 kr. in ajda 4 fl. 80 kr.

**Sejmovi.** Dne 18. maja v Poličanah (svinjski sejem.) Dne 20. maja pri Sv. Lenartu v Slov.gor. Dne 22. maja v Loki, Olimju in Imenem (svinjski sejem.) Dne 24. maja v Jarenini.

## Dopisi.

**Iz Maribora.** (V korist velikovski soli) priredi naša podružnica sv. Cirila in Metoda prih. nedeljo ob 8. uri zvečer v hotelu »Stadt Wien« v Mariboru veliki koncert s prijaznim sodelovanjem slavnega »Ptujkega goslarkega kvarteta« ter orkestra, moškega pevskega in tamburaškega zbora »Slovanske čitalnice«. I. Vspored: 1. C. G. Reissiger: Uvod k operi »Die Felsenmühle«. Orkester. 2. B. Tovačovsky: Kitica slovanskih narodnih pesnij. Moški zbor s spremljevanjem glasovirja. 3. Beethoven: Quartetto. Op. 18. št. 1 F-dur. a) Allegro con brio. b) Adagio affetuoso ed appassionato. Goslarski kvartet. 4. B. Smetana: Šesterospjev iz opere »Prodane neveste«. 5. Michaelis: Turška straža. Tamburaški zbor. 6. Dr. G. Ipavc: Savska. Osmospjev. 7. B. Smetana: Iz mojega življenja. Goslarski kvartet. 8. A.

Foerster: Samo. Moški zbor s čveterospjevom. 9. \* \* \* Potpourri čeških narodnih pesnij. Orkester. — II. Prosta zabava. — Vstopnina za osebo 50 kr., za družino 1 gold. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — Slovenci! Darovali smo v prvem trenutku, kolikor je bilo možno, za nesrečno Ljubljano in okolico. Toda ne zabimo naših ljubih koroških bratov, ter velikovske slov. sole, ki so jo začeli zidati! Torej slovanski domoljubi, komur je mogoče, naj se udeleži prihodnje nedelje tega koncerta! Veselil se bode ob slovanski glasbi, versko in narodno reč pa podpiral.

**Iz Ljubljane.** (Pokorilna in prosilna procesija.) V nedeljo popoldne že pred tretjo uro se je kar trlo ljudstva pred skofijo in na Valvazorjevem trgu. Duhovščina se je zbirala v stolnici in ob treh so se ji pridružili prevzvišeni knezoškofo. Pričnejo se peti litanije vseh svetnikov. Nepreteganih vrst ni bilo ne konca ne kraja. In niso šli molčé, ampak v malih presledkih so na glas molili rožni venec. Ko pride procesija do cerkve sv. Petra, tedaj se odpre veličasten prizor. Na hribcu se dviga bela kapelica, pred njo pa majhen šotor. V kapelici je bilo izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Duhovščina poklekne pred kapelico, in tedaj prične g. stolni župnik molitev: »Pod tvojo pomoč«. Ljudstvo se takoj pridruži in moli prelepo molitev. Prav tako je molilo sv. rožni venec. Najganljivejši trenutki so bile pete litanije. M. B. Popevalo in molilo je do 20.000 pobožnega ljudstva. Takih litanij še ni čula slovanska zemlja in morda še katera druga ne. Po odpetih litanijah pa vstane preč. g. stolni župnik in prične moliti z ljudstvom kesanje in nato zaobljubo, da vse mesto obljubi posebno procesijo z Najsvetejšim za Veliko nedeljo popoldne vsako leto in pet večnih svetih maš. Po storjeni obljubi so se molile molitve za odvrnenje šibe potresa. Nato prevzvišeni knezoškofo dvignejo sveto Rešnje Telo in gredó iz kapelice ter sredi množice podelijo sv. blagoslov. Potem so nesli Najsvetejše v cerkev sv. Petra in blagoslovili še jedenkrat verno ljudstvo. Nato so se vrnile procesije, vsaka v svojo župnijo. — Bog nas usliši!

**Iz kamniškega okraja na Kranjskem.** (Škoda po potresu.) Te dni sem imel priliko ogledati si opustošenja, katera je napravil velikonočni potres v nekaterih krajih kamniškega okraja. Poškodbe v Mengišu in v Vodicah so najhujše. Tu je videti mnogo popolnoma udrtih stropov in obokov, pod katerih razvalinami je bilo zasuto mnogo otrok, katere pa so vse rešili; na srečo ni bil nobeden človek težko poškodovan. Pač pa je bilo ubito več glav živine po hlevih. Na res čudovit način je bilo zasutih v g. Staretovi pivovarni v Mengišu šest hlapcev. Udrli se je obok, a nobeden ni bil ubit, ker so postelje stale tako, da so glave bile ob steni in jih je padajoče kamenje le opraskalo po nogah. Tudi v drugih hišah, tako pri M. Jenčiču sta bila zasuta domači sin in hčerka, a še pravočasno rešena. Pri Leberju je bilo zasutih pet otrok, katere so rešili g. Stareta hlapci, ko so sami odšli smrtni nevarnosti. V Vodicah so poškodovanja strahovita in je tamošnje revno prebivalstvo res hudo prizadeto, ker je prej tako lepa cerkev grozno poškodovana, razrušenih okoli 30 hiš in ubito mnogo živine. Ako kje, so izdatne podpore potrebni prebivalci teh dveh poleg Ljubljane morda najbolj prizadetih krajev, na katere opozarjamo dobrotljive darovalce milodarov, da se jih posebno spominjajo.

J. N.

**Iz Slov. Gradca.** (Nova skladba.) Svete maše »Oglej z nebes itd.«, zložil g. Valentin Štolcer, dobiti je le še malo izvodov po 60 kr. po pošti. Ker se je ta maša tudi po Kranjskem, Istriji in Koroškem razširila in jo povsod radi pojó, je g. V. Štolcer voljen že zloženo četrtilglasno »Mašo za mrtve« tiskati dati in je k

tej skladbi č. g. dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, besede lepo popravil. Tudi ta skladba je marljivo delo v strogo cerkvenem duhu, dobro ubrana in milodoneča in bo gotovo naredila dober utis, in se tudi to delo g. V. Stolcerja čast. duhovščini, gg. učiteljem in organistom priporoča. Partitura bo veljala po pošti 55 kr., koji znesek naj gospodje, kateri to skladbo želé, najhitreje in v obilnem številu g. Valentinu Stolcerju, učitelju v Razboru pri Slovenjgradcu, pošljejo, da bo mogoče to mašo brž tiskati dati. Naročninam brez denarja se ne bo ustreglo.

#### Iz Stavenšinec blizu Radgone. (Obč. reč.)

Pri vseh volitvah v občinski zastop se je videlo letos precej živahno gibanje. Tako tudi pri nas, ki smo volili skorej najzadnji in sicer dne 28. aprila. Iz naše občine je prišlo precej volilcev, manj pa iz Očeslavec. Volitev se je vršila celo v slovenskem duhu, mirno, složno in postavno. Voliti smo imeli po postavi 12 odbornikov, 10 jih je bilo izvoljenih v našo občino in 2 v očeslavsko. Lahko je tedaj sklepati, da smo dne 5. maja enoglasno izvolili Franca Majžirja za župana in sicer že tretjokrat. Istega dne smo imenovali gospoda notarja Otona Ploja v Gornji Radgoni za častnega občana in mu poslali častno, od odbornikov podpisano pismo. Ob enem smo sklenili zanaprej vse slovenski uradovati.

**Izpred Boča.** (Smrt zajcem!) Dosihdob se prebivalci mest in trgov na Spodnjem Štajarskem za lovsko postavo niso dosti zmenili; borbo zoper to postavo in zajce prepuščali so večinoma slovenskemu kmetu. Ni čuda, da so imeli dosedaj v deželnem zboru štajarskem večino zagovorniki lova in prijatelji zajcev, veliki posestniki, zastopniki mest in trgov, trgovskih in obrtnih zbornic, ker so njim zastopniki naših mest in trgov skoro brez izjeme pomagali! Mariboržanom začelo se je prvim daniti; škoda, katero so napravili zajci letos na sadnem drevju in tudi po vinogradih, posebno po novozasajenih, odprla jim je oči. Zdaj so začeli verovati, da naši kmetje in drugi posestniki imajo uzroka dovolj, da ne marajo zajcev in lovske postave. Prišli so pozno do tega spoznanja, pa prepozno še ni! Kmečki posestniki dobili so zaveznike v borbi proti lovski postavi. Bilo pa bi spet škodljivo, borbo prepuštili mestjanom in tržanom. To ne sme biti, ampak zdaj moramo napeti vse sile, da pridemo venar enkrat do cilja! Da podpremo naše pritožbe in našo zahtevo, naj vsak poškodovanec dá svojo škodo in to, kar se je cenilo, na tanko popisati; župani naj zapisnike poberejo in hranijo, da se more za vsako občino, in če treba tudi za celi okraj sestaviti pregled cele letošnje škode! Tak pregled se mora razglasiti po časnikih, svoje dni pa tudi predložiti deželnemu zboru. Upam, da se bodo gospodje ustrašili števil, in da bodo dali slovo sedanji lovski postavi!

dr. J.

**Iz Žalca.** (Ponesrečen shod.) Ono nedeljo so sklicali socijalni demokrati javen shod v Grižah. Tega shoda smo se udeležili tudi krščanski socijalisti in sicer v tako ogromnem številu — bilo nas je okoli 400 —, da so se nas zbal socijalisti. Shod je bil napovedan ob 1/3.; točno ob 1/3. se pripelje vladni zastopnik. Mislili smo, da se bode sedaj otvorilo zborovanje, toda čakali smo zastoj tri četrti ure. Glavni agitator Miha Čobal, delavec iz Köllacha — škoda za denar, ki ga je potrosil za vožnjo — letal je vedno gledat, če prihaja pomoč iz Žalca in Celja. Siromak je bil od jeze rdeč kakor rak; toda socijalni demokrati so ga pustili na cedilu. Prišli so sicer do savinjskega mosta, ko pa tam zvedo, da so se tudi krščanski socijalisti sami povabili, so jo pobrisali nazaj. Ob 1/4. uri nam vendar naznani Miha Čobal, »da danes zborovanja ne bode, ker govorniki niso prišli, sam pa govoriti ne more«. — »Saj sploh

ne potrebujemo zborovanja«. — »Ostanite doma!« — »Prihranite si drugokrat denar za vožnjo, ali ga pa razdelite med uboge!« »Taki, kakor ste vi, nas ne bodo podučevali, zato imamo duhovnike«, odgovarjali so krščanski delavci. Miha pa jo je popihal pri stranskih vratih. Med tem so zapeli pevci »slov. kat. delavskega društva« delavsko pesem, zaklicali trikratni živio vrlim griškim možem in fantom in potem se razšli. — Moram se omeniti komisarja; mož je sicer izredno strog, da hujše ne rečem, proti krščanskim socijalistom, toda usmiljen do socijalnih demokratov. Vzel je Miha Čobala na svoj voz in ga zapeljal na kolodvor v Žalec. V tem so si edini — v boju zoper sv. cerkev!

**Od Sv. Križa na Murskem polju.** (Svečanost.) V nedeljo, dne 12. t. m., smo obhajali v naši farni cerkvi kaj lepo svečanost. Novi Marijin oltar se je blagoslovljal. Oltar je izdelan v čistem gotičnem slogu. Po načrtu dobro znanega, a že umrlega risarja Miko- viča so ga izdelali graški strokovnjaki mizar Rossman, kipar Gschiel in zlatar Sirach. Delo je sicer drago, a je lepo ter umetno. Posvečen je oltar Lurški Materi božji, katere kip stoji v sredini oltarja, na straneh vidimo kip sv. Alojzija in kip sv. Antona Padovanskega. Blagoslovili so ta oltar prečastiti gosp. kanonik dr. Iv. Križanič, kateri so, kakor so sami v pridigi omenili, kaj radi prevzeli to nalogo. Ker so sami goreči častilec Marijin, tako je njih srčna želja, da se Marija povsodi časti, posebno pa v njihovi rojstni fari. Z radostnim srcem so nam zaklicali tedaj s prižnice znane besede šmarnične pesmi:

„Sredi polja cerkev stoji,  
V njej se oltarček res v zlatu blišči,  
In biser oltarja, kot jutranja zarja,  
Podoba Marije Device stoji.“

Prisrčna zahvala tedaj prečastitemu gosp. kanoniku za lepe besede, srčna zahvala pa tudi veleč. gosp. dekanu Iv. Skuhali, kakor tudi vsem sosednim gospodom župnikom, da so nas počastili s svojo prisotnostjo. Iz globočine srca zahvalimo pa se posebno našemu gospodu župniku, A. Lackotu, kateri so si z novim oltarjem spletli nov lavorov listek v venec zaslug za našo farno cerkev. Bog nam jih še ohrani mnoga leta!

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se vrnili iz Pulja dne 12. t. m. in so zaslišali ogerskega ministrskega predsednika. Temu so dnevi šteti. — V državnem zboru so se poslanci v treh sejah bavili z davčno preosnovo in sicer o rentnem davku. Dne 13. t. m. se je razpravljalo o obdavčevanju rodovin. Načrt določa, da se morajo posebe obdavčiti mož, žena in otroci, če vsak zase zasluži. Ako se znesek skupno vporablja, obdavčiti se mora skupni znesek. Temu so se pravi ljudski zastopniki odločno upirali, med temi kranjski poslanec Pfeifer; toda zastoj. — Dne 14. t. m. je bil znani krščanski poslanec dr. Karol Lueger izvoljen za dunajskega I. podžupana. Ker je župan dr. Gröbl odstopil, vodi dr. Lueger županstvo. Liberalci so sila potrti.

Česko. Svatopluk Čech, izvoljen v državni zbor, ni vsprejel volitve. — Na kmetiskem shodu v Piseku so govorili poslanci Engel, Vašaty in Janda. Med zbranimi kmeti pa je nastal tako velik vrišč, da je moral shod prenehati. — Dne 15. t. m. se je odprla v Pragi češkoslovenska narodopisna razstava. — Govori se, da o binkošti preneha v Pragi izjemno stanje. Čas bi res že bil!